

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ», КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ
IMPERATYV PL SPÓŁKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
(ТОВ «ТОРГОВИЙ БУДИНОК ІМПЕРАТИВ», ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
MILTON FRIEDMAN UNIVERSITY (БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)
VILNIUS UNIVERSITY, DEPARTMENT OF ACCOUNTING AND AUDIT (ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ВІДНОВЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПРІОРИТЕТИ, ПРАКТИКИ»

2025

Харків,
3 квітня 2025 року

Цифровий маркетинг. Київський ресторан «Любов і голод» активно використовує Instagram та TikTok, що дозволило збільшити охоплення аудиторії на 45% у 2023 році.

Програми лояльності. Харківська мережа ресторанів «Salateira» запровадила додаток з програмою лояльності, який забезпечує знижки та бонуси за повторні візити.

Використання інформаційних технологій у ресторанному бізнесі. Сучасні технології допомагають автоматизувати бізнес-процеси та покращити взаємодію з клієнтами.

Автоматизовані системи управління рестораном (POS-системи). У мережі ресторанів «Mafia» використовується POS-система Poster, що дозволяє відстежувати продажі, складські залишки та контроль персоналу в режимі реального часу.

Big Data та персоналізація обслуговування. Starbucks використовує Big Data для аналізу уподобань клієнтів та формування персоналізованих пропозицій у мобільному додатку.

Формування ефективного організаційного механізму управління розвитком закладу ресторанного господарства є комплексним процесом. Він охоплює: управління персоналом, використання маркетингових інструментів, впровадження цифрових технологій, стратегічне планування та інновації.

Реальні приклади свідчать про те, що заклади, які впроваджують сучасні управлінські механізми, мають вищу конкурентоспроможність та здатність адаптуватися до змін ринку.

Список використаних джерел:

1. Бишовець Л. Г., Івашина Л. Л., Гаврилюк С. П. Перспективні напрями імплементації інновацій в закладах ресторанного господарства України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2021. № 18. с. 219-224.
2. Борисова О. В. Інноваційний потенціал підприємств ресторанного господарства та ефективність його використання. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2019 р. Ч.1. с. 237-238.
3. Гросул В. А., Іванова Т. П. Тенденції сучасного розвитку підприємств ресторанного господарства в Україні та Харківській області. Науковий вісник Ужгородського університету. 2019. № 1(49). с. 143-149.

Тихонович В. М., к. пед. н., професор, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Туристичний сектор є вагомим чинником стимулювання економічного зростання України в період післявоєнного відновлення. Одним із перспективних напрямків, який сприяє не лише розвитку туристичної галузі як важливої складової економіки країни а й емоційному відновленню громадян є психологічний туризм.

Психологічний туризм розглядається як «... вид відпочинку з глибинним зануренням у ресурсні стани психіки, який виник на перетині захопленості людьми подорожами і психологією, тут переплітається відпочинок (подорож) і розвиток. Психологічний туризм поєднує такі види діяльності: відпочинок, як спосіб розслабитися і відновити сили; психологічна розвантаження в супроводі професіоналів; саморозвиток » [1, с. 430].

Психологічний туризм являє собою формат відпочинку, що поєднує в собі психологічний супровід і програму особистісного розвитку. Він забезпечує не лише знайомство з новими місцями, а й глибше пізнання себе. Завдяки використанню психологічних та психотерапевтичних методів зовнішній досвід перетворюється на внутрішнє відкриття, допомагаючи людині краще усвідомити себе, відновити емоційний баланс і наповнити життя гармонією. Його основна мета полягає у досягненні внутрішньої рівноваги, удосконаленні взаємодії із зовнішнім світом, поглибленні розуміння власних можливостей. Завдяки психологічному супроводу та ресурсам природного середовища людина отримує можливість емоційно, духовно та фізично оновитися. Однією з головних переваг психотуризму є зміна звичного стресового міського середовища, що сприяє відновленню психологічних ресурсів та загальному покращенню самопочуття [2, с. 83].

Отже, психологічний туризм – вид туризму, спрямований на покращення психоемоційного стану людини через подорожі, відвідування місць із високою енергетичною цінністю, участь у спеціалізованих ретритах, оздоровчих практиках тощо. Він охоплює такі напрями, як-от: медитативний туризм (ретрити, йога-тури); природний туризм (походи в гори, лісотерапія, екотури); культурний туризм (відвідування історичних місць, арт-терапевтичні програми); спа- та велнес-туризм (оздоровчі програми, термальні курорти) та ін.

Розвиток психологічного туризму має значний економічний потенціал, що пов'язано, по-перше, зі створенням робочих місць для наших співгромадян, сприянням працевлаштуванню психологів, реабілітологів, медичних працівників, працівників сфери гостинності та транспорту й ін. По-друге, у *новоєнний час* можливе створення сприятливих умов для місцевих підприємців, які спеціалізуються на психологічному туризмі, що забезпечить розвиток малого та середнього бізнесу. Створення центрів психологічного туризму в різних куточках України (Карпати, Поділля, Полісся) сприятиме економічному поживленню малих міст і сіл. Така децентралізація економічної активності стимулюватиме економічну диверсифікацію та забезпечить стійкий розвиток регіонів. По-третє, активне просування культурних, історичних та природних ресурсів України, унікальні пропозиції з відновлення психологічного здоров'я приваблюватимуть не лише українців, а й іноземних відвідувачів, що сприятиме формуванню позитивного іміджу країни на міжнародній арені, забезпечить залучення іноземних інвестицій, підвищить рівень довіри до українського ринку та стимулюватиме міжнародне співробітництво. Залучення іноземних туристів сприятиме притоку валютних надходжень, що створюватиме умови для стабілізації та зростання економіки країни.

Війна завдала значної шкоди психічному здоров'ю населення, що визначається як «складне, багаторівневе утворення, що презентує гармонійний тілесно-душевно-духовний стан особистості, основою якого є баланс між внутрішніми процесами (соматичними, емоційними, вольовими, інтелектуальними, соціальними, духовними), між людиною та світом» [3, с. 50]. Психологічний туризм може відіграти важливу роль у реабілітації ветеранів, переселенців, родин загиблих, а також всіх громадян, які пережили стрес. Важливими напрямками стануть програми для військових та їхніх сімей; відновлювальні табори для дітей; реабілітаційні маршрути у природних зонах та ін.

Для ефективного розвитку психологічного туризму в Україні необхідно створити сприятливі умови, які, в першу чергу, передбачають розробку комплексної стратегії його популяризації, підтримки та інтеграції в туристичну індустрію. До основних шляхів реалізації цього завдання входять такі.

1. Державна підтримка. Роль держави в розвитку психологічного туризму є визначальною, адже системний підхід з боку органів державного управління дозволить створити сприятливі умови для його розвитку. Важливою є розробка та впровадження державних і місцевих програм підтримки психологічного туризму, зокрема на рівні грантів і субсидій для підприємців. Не менше вагоме місце посідає розробка нормативно-правових актів, які регулюють діяльність у сфері психологічного туризму, забезпечують стандарти якості послуг та механізми сертифікації спеціалістів. Держава також має підтримувати

приватні ініціативи у сфері психологічного туризму, зокрема через пільгове оподаткування, спрощення процедур реєстрації та ведення бізнесу, створення умов для розвитку інфраструктури (готелі, ретрит-центри, еко-курорти тощо). Умовою ефективності державної підтримки психологічного туризму є його включення до загальної концепції розвитку туризму в Україні.

2. Популяризація психологічного туризму. Для залучення туристів та підвищення обізнаності населення необхідна активна інформаційна кампанія, що передбачає: використання ЗМІ, соціальних мереж, блогерів та експертів у сфері психології для популяризації концепції психологічного туризму; організацію заходів (Міжнародних конференцій, форумів та симпозіумів), що сприяють обміну досвідом між українськими та іноземними фахівцями, залученню нових методик та підходів; проведення лекцій, тренінгів, курсів для туристичних операторів, психологів і психотерапевтів, для підвищення рівня послуг; співпрацю зі відомими особистостями (лідерами думок), які на власному прикладі продемонстрували ефективність та рівень розвитку психологічного туризму.

3. Інвестиції. Розвиток психологічного туризму потребує фінансової підтримки, зокрема залучення українських та міжнародних інвесторів. Є потреба у створенні інвестиційних програм, які стимулюють вкладення коштів у розвиток інфраструктури, зокрема центрів відпочинку, медитаційних комплексів, wellness-готелів тощо. Важливою є підтримка стартапів у сфері психологічного туризму, що передбачає надання фінансування для розробки інноваційних послуг та цифрових платформ (мобільні додатки для пошуку психологічних турів, онлайн-сервіси для бронювання тощо). Необхідно вести партнерство з бізнесом, співпрацювати з компаніями, які зацікавлені в упровадженні програми психологічного відновлення для своїх працівників. Ефективною вбачається підтримка громадських ініціатив і незалежних проєктів у сфері психологічного туризму за рахунок державних та міжнародних фондів.

4. Інтеграція з іншими видами туризму. З метою розширення аудиторії та підвищення попиту на психологічний туризм важливо поєднувати його з іншими видами відпочинку. Так, екотуризм має можливості організації психологічних ретритів у природних локаціях (гори, ліси, узбережжя); медичний туризм може включати співпрацю з медичними центрами, які пропонують програму відновлення психоемоційного стану; культурний туризм забезпечить проведення психологічних практик у поєднанні з етнографічними та мистецькими подорожами; до програм екстремального туризму можливе включення організації психологічних тренінгів у форматі активного відпочинку (скелелазіння, сплави, хайкінг) тощо.

Отже, психологічний туризм є перспективним напрямом, здатним сприяти як відновленню психоемоційного стану населення, так і зростанню економіки України. Його розвиток допоможе створити нові робочі місця, збільшити туристичні потоки та частково забезпечити реабілітацію постраждалих від війни. За умови належної підтримки та інвестування, цей сектор може стати важливим елементом економічного відродження України.

Список використаних джерел:

1. Чучко В.О. Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 25 листопада 2022 р.). Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. С.428–431. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/chuchko.htm
2. Худавердієва В. Соціально-психологічні аспекти розвитку туризму: вплив навколишнього середовища на психоемоційний стан туриста. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса*. Серія «Психологічні науки». 2023. Випуск 2(3). С. 77–85. DOI: [https://doi.org/10.31558/2786-8745.2023.2\(3\).9](https://doi.org/10.31558/2786-8745.2023.2(3).9)
3. Павлик Н. Структура й критерії психологічного здоров'я особистості. *Психологія і особистість*. 2022. № 1(21). С. 34–59. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2022.1.252051>